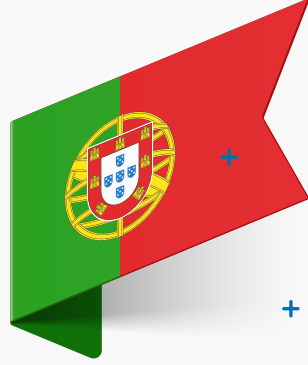

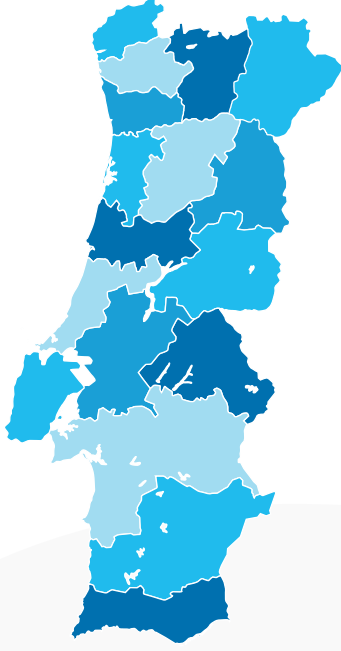
PORTEKİZ

AYLIK BÜLTENİ

TÜRKİYE-PORTEKİZ İŞ KONSEYİ

GELİŞMELER

“

Portekiz’de “Acil Durum” dönemi başlamıştır,”

18 Mart’ta ilan edilen ve 2 defa üst üste 15’er günlük periyotlarla uzatılan Olağanüstü Hal 2 Mayıs’ta sona ermiş ve Portekiz 3 Mayıs’tan itibaren daha az kısıtlama içeren “Acil Durum” uygulamasına geçmiştir.

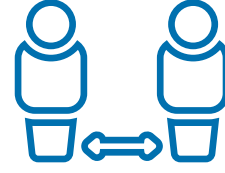
“Acil Durum”un ilan edildiği bu yeni dönemde, toplu taşıma araçlarında, okullarda ve halka açık hizmet ve ticari kuruluşlarda, fiziksel mesafe kurallarının yanı sıra maske kullanımı zorunlu olacaktır.

4 Mayıs’ta yürürlüğe giren karar ve tedbirler arasında; evden çalışmanın devam ettirilmesi, 10 kişiyi aşan etkinlik veya toplanmaların yasaklanması, toplu taşıma araçlarında dezenfektan bulundurulması ve maksimum %66 kapasiteye kadar yolcu alınması, kamu hizmetlerinin randevulu olarak çalışması, kuaför, manikürcü veya kitapçı gibi lokal işletmelerin açılması bulunmaktadır. Ayrıca 1, 2 ve 3 Mayıs tarihleri için ilan edilen ilçeler arası seyahat yasağı da sona ermiştir.

Kısıtlamaların kademeli şekilde kaldırılmasına ilişkin geçiş planının her aşamasında (4 Mayıs, 18 Mayıs ve 1 Haziran) farklı tedbirler alınacaktır. Başbakan António Costa, bu sürecin bazı riskleri içerdiğini hatırlatarak hükümetin Portekiz vatandaşlarının güvenliğini sağlamak için gerekirse öngörülen geçiş planında "geri adım" atmakta tereddüt etmeyeceğini vurgulamıştır.

Kaynak:

https://www.lusa.pt/article/81Xmy_upTEkhAlV43wNODzMSZM5iuSI1/covid-19-portugal-entrou-%C3%A0-s-00-00-de-hoje-em-situa%C3%A7%C3%A3o-de-calamidade

NORMALLEŞME DÖNEMİNİN 3 AŞAMASI

1. Aşama (4 Mayıs 2020)

- Küçük işletmeler açılacaktır

Küçük semt ticareti kademeli olarak yeniden açılmaya başlayacaktır. İlk aşamada, sadece 200 m2’den küçük ve caddeye kapısı olan dükkânlar açılabilir. 20 m2 başına 1 müşteri limiti uygulanacaktır. Öte yandan, alanın büyüklüğünden bağımsız olarak, kuaför, araba galerileri ve kitapçıların çalışmasına izin verilecektir.

- Açık havada bireysel spor yapılmasına izin veren uygulama çerçevesinde, tenis ve golf sahaları yeniden açılacaktır
- Bazı kamu hizmetleri ve kütüphaneler açılacaktır

2. Aşama (18 Mayıs 2020)

- Büyük ticari işletmeler açılacaktır

Hükümet, 18 Mayıs itibarıyla alanı 400 m2’ye kadar olan mağazaların faaliyete geçebileceklerini açıklamıştır. Belediye kararıyla izin verilen alan daha büyük olabilir.

- 11. ve 12. sınıflar eğitimlerine okulda devam edecektir

- Kreşler kısmen açılacaktır

Bu aşamada, çocuklarla birlikte evde kalmayı seçen çalışan ebeveynler Sosyal Güvenlik desteğini (çalışanın ücretinin %66 değerinde) almaya devam edeceklerdir. 1 Haziran itibarıyla destek hakkını kaybedeceklerdir.

- Restoranlara yeşil ışık verilecektir

18 Mayıs'ta restoranlar, kafeler ve pastaneler yeniden açılacaktır. Kapasitesinin maksimum % 50'sine kadar müşteri alabilecek ve sadece 23: 00'e kadar çalışabileceklerdir.

- Müzeler ve saraylar açılabilir

3. Aşama (1 Haziran 2020)

- Okul öncesi eğitim açılacaktır
- 400 m2'den büyük mağaza ve AVM'ler çalışmaya başlayabileceklerdir
- Futbol 1. Lig ve Kupa maçları tekrar başlayacaktır
- Sinema ve tiyatrolar kapılarını açabileceklerdir

Kaynak:

https://www.jornaldenegocios.pt/economia/coronavirus/detalhe/as-datas-chave-para-o-regresso-a-nova-normalidade?HP_DestaquesTopo

ÇALIŞMA HAYATI İLE İLGİLİ GELİŞMELER

- Evden çalışma rejimi zorunlu olmaya devam etmektedir

Çalışanın pozisyonu uzaktan çalışmaya uygun olduğu sürece, istihdam ilişkisinden bağımsız olarak evden çalışma rejiminin benimsenmesi zorunludur. Bu zorunluluğun Haziran ayında kademeli olarak kaldırılacağı beklenmektedir.

- Şirketler artık çalışanların ateşini ölçebilir

Hükümet, şirketlerde çalışanların ateşinin ölçülmesine izin vermek için yasayı değiştirmiştir. Önceki yasalara göre, çalışanlara zorunlu ateş ölçmeye tabi tutmak mümkün değildi.

- Çalışma Koşulları Otoritesi'nin (ACT) yetkileri

Yasadışı işten çıkarmalara karşı Çalışma Koşulları Otoritesi'nin yetkileri güçlendirildiği dönemde, Nisan ayından beri ilgili kurumun müfettişleri 1.300 şirketi inceleyip, en az 22 işten çıkarma sürecini askıya almışlardır.

- Lay-off uygulaması

Mevcut durumda lay-off rejimi 3 aylık bir süre ile sınırlıdır. Ancak Ekonomi Bakanı Siza Vieira'nın 21 Nisan'da yaptığı açıklamada, şirketlerin toparlanma aşamasına gelene kadar bu rejimin uzatılabileceğine işaret edilmektedir.

Nisan ayının sonuna kadar 99.000 şirket lay-off rejimine başvurmuştur. Çalışma Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre, başvuruların sadece %62 onaylanmış olup, kalan %38 hala değerlendirme sürecinde veya reddedilmiş bulunmaktadır.

- İşsizlik artışı

Mart ayına göre, Nisan'da işsizlik kayıtlarında en az %16'lık bir artış gözlemlenmektedir.

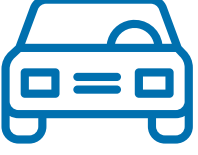
Kaynaklar:

https://www.jornaldenegocios.pt/economia/emprego/lei-laboral/detalhe/quais-as-regras-laborais-no-regresso-ao-trabalho?HP_DestaquesTopo

<https://expresso.pt/economia/2020-04-28-Inspecao-do-trabalho-suspendeu-22-despedimentos-com-indicios-de-ilegalidade-1>

<https://www.jornaldenegocios.pt/economia/detalhe/governo-admite-estender-o-lay-off-a-fase-de-retom-a-da-economia?ref=Destaquesasasgar3>

<https://expresso.pt/economia/2020-05-01-12-milhoes-em-lay-off-e-372-mil-no-desemprego.-Retrato-de-um-1-de-Maio-nunca-visto>

PORTEKİZ OTOMOBİL ENDÜSTRİSİ ÜRETİMİ YENİDEN BAŞLATMAKTADIR

Portekiz’de otomobil üretimine dönen ilk şirket Renault olmuştur. Renault’un Aveiro’daki fabrikası 17 Nisan haftasında %25 çalışanı ile faaliyete başlamıştır.

Volkswagen’in Palmela’daki otomobil fabrikası Autoeuropa ise, Nisan’ın son haftasında tekrar üretime başlamıştır. Üretimde kademeli olarak Haziran’ın ortasına kadar tam kapasiteye dönme hedeflenmektedir. 5.600 çalışan sayısıyla Autoeuropa, Portekiz’in en büyük otomobil fabrikasıdır.

Son olarak, Mitsubishi Fuso Trucks Europe’ya ait Tramagal’daki fabrika normal üretimine 4 Mayıs’ta ve PSA Peugeot/ Citroen’in Mangualde’deki fabrikası 6 Mayıs’ta kademeli olarak üretime başlamıştır.

Kaynaklar:

<https://eco.sapo.pt/2020/04/18/industria-automovel-em-portugal-quer-retomar-producao-ate-inicios-de-maio/>

https://www.jornaldenegocios.pt/empresas/detalhe/covid-19-trabalhadores-da-autoeuropa-regressam-ao-trabalho-e-retomam-producao-na-terca-feira?ref=HP_Destaquesduasnot%C3%ADcias3

OTELLER SAĞLIK MÜHRÜ YARDIMI İLE HAZİRAN AYINDA YENİDEN AÇILACAKTIR

Geçen yıl turizm faaliyetleri 27 milyon konuğu ile ülke ekonomisinin %15’ini temsil etmiştir. Bugün turizm pandemiden en fazla etkilenen sektörlerden biridir. Birçok otel, restoran ve etkinlik şirketleri faaliyetlerini durdurmak zorunda kalmıştır.

Ülkedeki durumun kademeli olarak normale dönmesi ile birlikte turizm sektöründeki müşteri güveninin tekrar kazanılması bir öncelik haline gelmiştir. Bu noktada, Portekiz Turizm Kurumu “Turismo de Portugal” tarafından verilen “clean & safe” mührü devreye girecektir. Mühür ücretsiz olup, bir yıl boyunca geçerlidir. Mühür sahibi tesisler, hijyen kurallarının sağlandığını doğrulamak amacıyla rastgele denetimlere tabi olacaklardır.

Turizmin açılması ile ilgili henüz bir tarih belirlenmemiştir. Ancak, Portekiz Otelciler Derneği (Associação de Hotelaria de Portugal - AHP) Temmuz ortasında çoğu otelin çalışacağını öngörmektedir. Ayrıca sektördeki en büyük iki yerli grup Vila Galé ve Pestana Hotel Group Haziran ayın başlarında bazı tesislerin açılacağını kabul etmekte.

Turizm ile ilgili bazı rakamlar:

- %40: 2019 yılında Portekiz’de yerli turistlerin oranı
- %20: Sadece yerli turizmin var olduğu durumda, Pestana Grup tarafından öngörülen otel kapasitelerinin çalışma oranı

Kaynak:

<https://www.jn.pt/economia/hoteis-reabrem-em-junho-com-selo-sanitario-a-ajudar-12146485.html>

KAMU-ÖZEL ORTAKLIĞI SÖZLEŞMELERİNDEKİ TAZMİNAT HAKLARINI ASKIYA ALAN KARARNAME ÇIKARILMIŞTIR

Kamu-özel ortaklıkları dahil olmak üzere, Devlet veya kamu kurumları ile imzalanmış sözleşmeler çerçevesinde özel sektörün iş hacmindeki düşüşlerden dolayı olası tazminat haklarını askıya alan Hükümet kararnamesi, 29 Nisan’da Portekiz Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılmıştır.

■ Hükümet tarafından 17 Nisan'da onaylanmış kararnamede, Devletin veya kamu kurumlarının taraf oldukları sözleşmelerin mali dengelerinin düzeltilmesi konusunda olağanüstü ve geçici bir rejim oluşturulmuştur. Bu rejime göre, mali dengenin düzeltilmesini veya iş hacminin düşüşünden dolayı tazminat haklarını öngören sözleşme maddeleri Olağanüstü hal dönemi boyunca askıya alınacaktır.

Olağanüstü hal döneminin dışında ise, iş hacmindeki düşüşten dolayı özel şirkete tazminat hakkını bilhassa tanıyan veya mali dengenin düzeltilmesi talebine neden olabilecek durumlar arasında pandemiye açıkça belirten sözleşmeler söz konusu olduğunda, ilgili maddelerin uygulanması sadece hizmet veya sözleşme süresinin uzatılması yoluyla yapılabilecektir.

Diğer taraftan avukatlar, kararnamenin Anayasal uygunluğu konusundaki şüphelerini belirterek özel sektörden "dava yağmurunu" öngörmekteler.

Kaynaklar:

https://www.lusa.pt/article/Ig1Y2oQc97~sle_bZU5FezMSZM5iuSI1/covi-19-pr-promulga-decreto-lei-que-i-mpede-compensa%C3%A7%C3%A3o-por-quebras-d-e-utiliza%C3%A7%C3%A3o-nas-ppp

<https://expresso.pt/coronavirus/2020-04-30-Covid-19.-Estado-nao-quer-indemnizar-empresas-com-cont-ratos-publicos-e-advogados-avisam-que-vem-ai-um-a-chuva-de-processos>

COVID-19 KREDİ PAKETLERİ 43.000'DEN FAZLA BAŞVURU ALDI. İKİ PAKETİN LİMİTLERİ DOLMUŞTUR

Şirketlerin likiditesini desteklemek amacıyla sunulan hazine garantili kredi paketleri 43.000'den fazla başvuru almıştır. Söz konusu 4 kredi paketinin kapsamı ekonominin neredeyse tüm sektörlerine genişletilerek, toplam kredi limiti 6.2 milyar Euro'ya çıkartılmıştır.

■ Turizm acenteleri ve animasyon şirketlerine yönelik kredi paketi ve önceden "Endüstri şirketlerine destek" olarak bilinen ancak akabinde kapsamı genişletilen "Ekonomik faaliyetlerine destek" paketine yapılan başvurular maksimum tavana ulaşmıştır. Nisan başında Brüksel'in Portekiz'e onay verdiği destek programının toplam değerinin 13 milyar Euro olduğunu göz önünde bulundurularak, hükümet tarafından çıkartılan paketlerin limitlerinin artırılıp artırılmayacağı konusunda ise Ekonomi Bakanlığından henüz (6 Mayıs 2020) bir açıklama yapılmamıştır.

Paylaşılan verilere göre, hazine garantili kredilere yapılan başvuruların %84'ü mikro ve küçük şirketlerinden gelmiştir.

Kaynak:

<https://eco.sapo.pt/2020/05/06/linhas-de-credito-covid-19-receberam-mais-de-43-mil-candidaturas-jagotaram-mais-duas-linhas/>

ŞİRKETLERDE COVID-19 ETKİSİNE YÖNELİK ARAŞTIRMA SONUÇLARI

Portekiz Ulusal İstatistik Enstitüsü (INE) ve Banco de Portugal (BdP) tarafından gerçekleştirilen ve Nisan'ın son haftasını kapsayan anket sonuçları yayımlanmıştır. Ankete, ülkenin farklı sektörlerini temsil eden yaklaşık 5.500 şirket katılmıştır.

- Ankete katılan şirketlerin yaklaşık %84'ü, üretim veya operasyonları sürdürürken, şirketlerin %16'sı geçici veya kalıcı olarak kapanmıştır. İhracat profiline sahip şirketlerde faaliyet sürdürme oranının daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir

- Ankete katılan şirketlerin % 79'u cirolarında bir düşüş bildirirken, şirketlerin önemli kısmında (%39) cirodaki azalma %50'nin üzerinde olmuştur

- Şirketlerin %57'si fiili çalışan personel sayısında azalma bildirirken, şirketlerin %25'inde bu azalma %50'yi aşmaktadır

- - Ankete katılan şirketlerin %58'inde evden çalışma rejimi uygulanmakta olup, şirketlerin %20'inde evde çalışma rejimi toplam personelin %50'sini kapsamaktadır.

Kaynak:

https://www.bportugal.pt/sites/default/files/anexos/documentos-relacionados/iree_20200505.pdf

PORTEKİZ'DE İÇ PAZAR REKORLARINI KIRAN GAYRİMENKUL SEKTÖRÜNÜN BÜYÜMESİ SALGIN NEDENİYLE DURDURULMUŞTUR

Gayrimenkul, mevcut krizden etkilenen sektörlerden biri olmakla birlikte, 2020 yılının ilk çeyreği bu 'tsunamiden' kaçtı. CBRE danışmanlık şirketine göre 17 emlak anlaşmasının değeri Mart ayına kadar 1.500 milyon Euro'ya ulaşmıştır. Ancak, 2020 yılının toplamı için sektörde geçen yıla göre %30'luk bir düşüş öngörülmektedir.

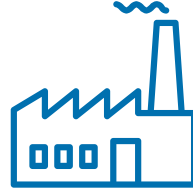
Paylaşılan verilere göre, AVM sektörü ilk çeyrekteki toplam yatırımın % 50'sinden fazlasını çekerken, oteller % 24'ü ve ofisler % 19'u temsil etmektedir. Bu operasyonlarla ilişkili tutarın yaklaşık % 75'i uluslararası yatırımcılardan gelmiştir.

Yılın ilk üç ayında kaydedilen rakamlar, geçtiğimiz yılın son çeyreğinde 1.700 milyon Euro işlem değeri ile ve iç pazar rekorun kırılması ile yakalanan pozitif trendi sürdürmüştür.

2020 yılı için, 2019 yılında kaydedilen 3,5 milyar Euro'ya karşı sektörde yeni bir rekorun kırılması beklenmiştir. Ancak, belirsizlik yaratan kriz nedeniyle beklentiler artık daha düşüktür. Bununla birlikte, CBRE üç ay içinde piyasanın toparlanacağına ve yılın 2.000 ile 2.500 milyon Euro arasında bir seviye ile kapanmasının mümkün olacağına inanmaktadır.

Kaynak:

<http://www.portugalglobal.pt/PT/PortugalNews/Paginas/NewDetail.aspx?newId={B0052B18-27B6-473B-9173-D7C1DA039098}>

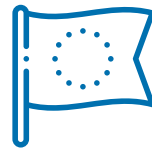

PORTEKİZ'DE MART AYINDA SANAYİ ÜRETİMİNDE %7,2 ORANINDA AZALMA YAŞANMIŞTIR

30 Nisan günü Ulusal İstatistik Enstitüsü (INE) tarafından açıklanan verilere göre, Portekiz'de fabrikaların üretimi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7,2 azalmıştır. Şubat ayına göre azalma % 8,3 oranına denk gelmektedir. Bu performansla, Portekiz sanayi üretimi yılın ilk çeyreğini 2019'un ilk üç ayına göre % 1,3 düşüşle kapatmıştır.

Kaynak:

https://www.jornaldenegocios.pt/empresas/industria/detalhe/industria-portuguesa-com-quebra-de-mais-de-7-na-producao-so-energia-escapa?ref=HP_DestaquesPrincipais

AVRUPA KOMİSYONU 2020 İÇİN PORTEKİZ'İN GSYH'SİNDE %6,8 KÜÇÜLME ÖNGÖRMEKTEDİR

Avrupa Komisyonu'nun açıkladığı güncel ekonomik tahminlere göre (6 Mayıs 2020), Portekiz ekonomisinde bu yıl %6,8 oranında daralma ve ardından 2021'de %5,8'lik bir toparlanma beklenmektedir. Bu oranlar daha önce IMF'nin

Portekiz için açıkladığı “%8 daralma ve ardından %5 toparlanma” tahminleri ile kıyaslanarak daha az kötümser olmuştur. Aynı zamanda, Avrupa Komisyonu Portekiz için daralma tahminini 2020’de %7,7 oranında düşüş beklenen Euro bölgesinin ortalamasının altında tutmaktadır.

Avrupa Komisyonu’nun paylaştığı diğer tahminlere bakılırken, Portekiz’in 2019’da demokrasi tarihindeki ilk bütçe fazlasını gerçekleştirdikten sonra, bu yıl %6,5’lik bir bütçe açığına geçmesi beklenmektedir. Ancak bu tahmin de Portekiz’in durumunu, % -8,5 seviyesinde olan Euro bölgesinin ortalamasından daha iyi göstermektedir.

Diğer taraftan, Portekiz’in kamu borcunun GSYH’ye oranının 2020’de %117,7’den %131,6’ya artacağı beklenmektedir. Euro bölgesinin ortalaması için bu göstergenin %86’dan %102,7’ye artacağı tahmin edilmektedir.

Kaynak:

<https://econews.pt/2020/05/06/the-european-com-mission-sees-gdp-shrink-6-8-in-2020-portugal-growth-5-8-in-2021/>

PORTEKİZ GÜNDE 1 MİLYON MASKE ÜRETMEKTEDİR

Ekonomi Bakanı Siza Vieira’nın ifadelerine göre, Portekiz endüstrisi, iç pazara tedarik önceliği ile günde 1 milyon maske üretmekte ve bu ürünlerin ihracatına da başlamaktadır. Siza Vieira, bu ihracatın “Özellikle Avrupa ülkelerine yönelik ve hala nispeten küçük miktarlarda” gerçekleştiğini dile getirmiştir. Diğer taraftan, Ekonomi Bakanı Portekiz’in daha fazla yeniden kullanılabilir maske üretmeye başlayacağını açıklamıştır.

Kaynak:

https://www.lusa.pt/article/N_PZD5ezHQcXKtL9rYNJXzMSZM5iuSI1/covid-19-portugal-produs-um-milh%C3%A3o-de-m%C3%A1scaras-por-dia-e-come%C3%A7a-a-exportar-ministro

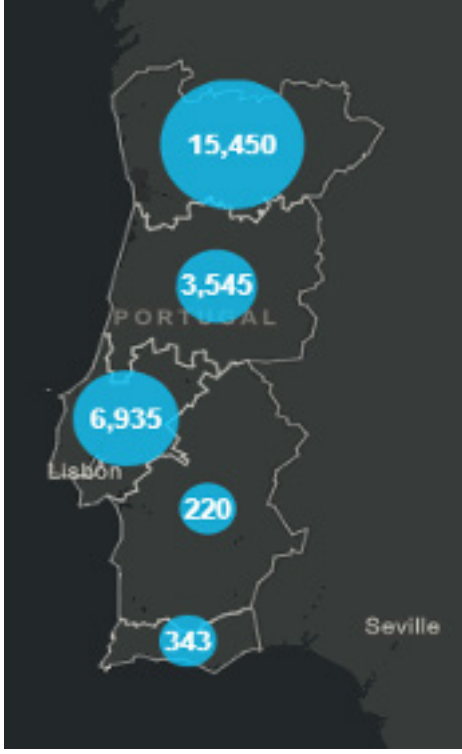
PARLAMENTO SU, ELEKTRİK, GAZ VE TELEKOMÜNİKASYON HİZMETLERİNDE KESİNTİLERİ YASAKLAMIŞTIR

30 Nisan günü Ulusal İstatistik Enstitüsü (INE) tarafından açıklanan verilere göre, Portekiz’de fabrikaların üretimi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7,2 azalmıştır. Şubat ayına göre azalma % 8,3 oranına denk gelmektedir. Bu performansla, Portekiz sanayi üretimi yılın ilk çeyreğini 2019’un ilk üç ayına göre % 1,3 düşüşle kapatmıştır.

Kaynak:

https://www.jornaldenegocios.pt/empresas/industria/detalhe/industria-portuguesa-com-quebra-de-mais-de-7-na-producao-so-energia-escapa?ref=HP_DestaquesPrincipais

PORTEKİZ COVID-19 VAKALARI İLE İLGİLİ SON DURUM GÜNCELLEMESİ (7 MAYIS 2020)

Teyit edilmiş vakaların coğrafi dağılımı
(+ 220 vaka adalarda)

TEYİT EDİLMİŞ
VAKA SAYISI:

26.715

VEFAT EDEN
SAYISI:

1.105

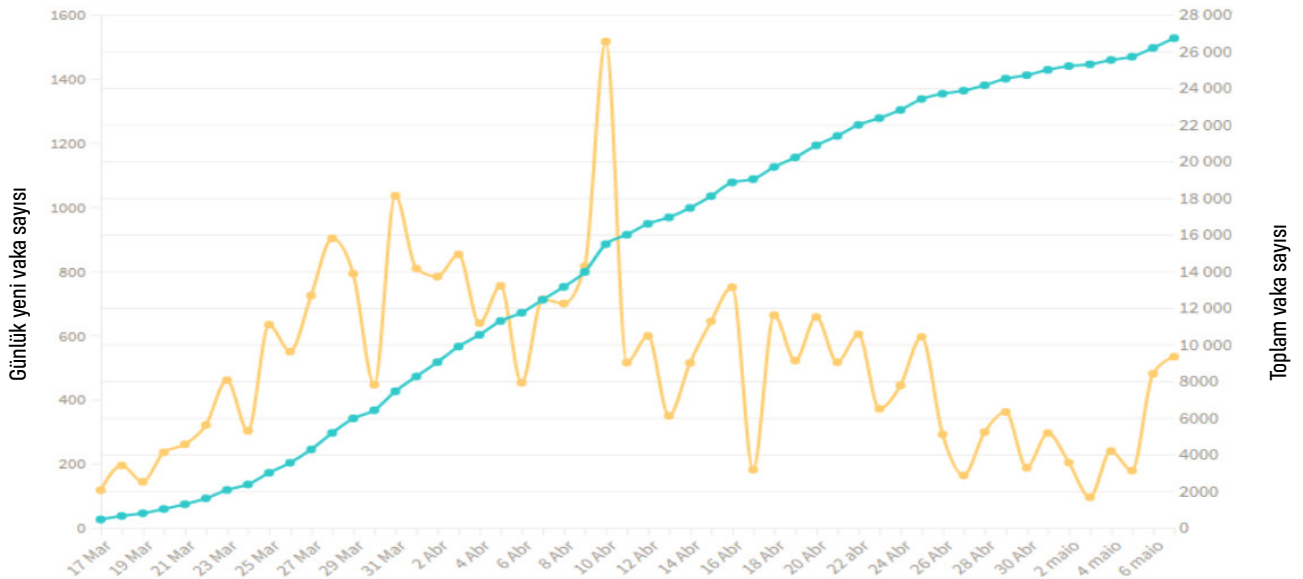
İYİLEŞEN VAKA
SAYISI:

2.258

ŞÜPHE EDİLEN
VAKALAR:

265.572

Teyit edilmiş vakaların gelişimi

#İşimizTicariDiplomasi
#BusinessDiplomacy

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

River Plaza, Büyükdere Cad, Bahar Sokak, No13/9-10
Levent 34394 İstanbul, Turkey

     /deikiletisim | www.deik.org.tr